

تک‌نرخ‌کردن ارز با دست خالی

افزایش قیمت برخی کالاهای اساسی و اقلام خوراکی در حالی ادامه دارد که بانک مرکزی از توقف تخصیص ارز مرجع برای برخی از این اقلام برای جلوگیری از واردات این کالاها با ارز دولتی و فروش آن با ارز آزاد خبر می‌دهد.

افزایش قیمت برخی کالاهای اساسی و اقلام خوراکی در حالی ادامه دارد که بانک مرکزی از توقف تخصیص ارز مرجع برای برخی از این اقلام برای جلوگیری از واردات این کالاها با ارز دولتی و فروش آن با ارز آزاد خبر می‌دهد.

دولت نیز اعلام کرده که برای سال جاری سیاست تک‌نرخ‌کردن ارز را دنبال کرده و نرخ کنونی ارز مرجع را حذف می‌کند و در مقابل برای جلوگیری از گران شدن کالاهای اساسی و دارو که با نرخ ارز مرجع وارد می‌شوند، مابه‌التفاوت نرخ ارز مرجع با نرخ آزاد را یارانه می‌دهد. با مسعود خوانساری عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در زمینه الزامات ارز تک‌نرخ‌کردن و تأثیر حذف ارز مرجع کالاهای اساسی گفت‌وگو کرده‌ایم.

#8226& چرا دولت سیاست تک‌نرخ‌کردن ارز را در سال جاری در پیش گرفته است؟

چندی پیش بانک مرکزی اعلام کرد که از این پس ارز مرجع 1226 تومانی به کالاهای مشمول اولویت نخست کالایی نیز پرداخت نخواهد شد و دارو و سایر کالاهای مشمول این اولویت با ارز مبادله‌ای وارد خواهد شد. از این نظر که درآمد نفتی دولت به شدت کاهش یافته و اکنون بخش عمده بودجه دولت از طریق فروش ارز تأمین می‌شود، افزایش نرخ ارز مرجع به ارز مبادله‌ای اقدامی در جهت تأمین درآمدهای بودجه محسوب شده و امری اجتناب‌ناپذیر است.

#8226& تک‌نرخ‌کردن ارز چه آثار و تبعاتی در بازار کالاهای اساسی به دنبال خواهد داشت؟

از آنجا که اکنون دولت برای واردات و عرضه کالاهای اساسی یارانه پرداخت می‌کند با دوبرابر شدن نرخ ارز ناچار خواهد بود یا مبلغ این یارانه را متناسب با افزایش نرخ ارز بیشتر کند که این موضوع مغایر با اجرای قانون هدمندی یارانه‌ها و حذف تدریجی یارانه کالاهای اساسی خواهد بود و یا اینکه دولت ناچار به افزایش رسمی قیمت کالاهای اساسی مانند نان، گوشت قرمز، مرغ، مواد پروتئینی، روغن نباتی و... خواهد بود که اگر مقرر باشد تا ارز مرجع این کالاها بدون پرداخت یارانه حذف شود باید قیمت کالایی مانند مرغ به بیش از دو نرخ برابر کنونی افزایش یابد که قطعاً دولت توانمندی اعمال چنین قیمت‌هایی را نخواهد داشت.

#8226& مسئولان تک‌نرخ‌کردن ارز واردات کالاهای اساسی و پرداخت مابه‌التفاوت ریالی را اقدامی برای حذف رانت واردات این کالاها قلمداد می‌کنند، این سازوکار تا چه حد مؤثر خواهد بود؟

باید توجه کرد که اکنون درآمد ارزی دولت نصف شده و با کسری 29 هزار میلیارد تومانی در بودجه پیشنهادی با نرخ ارز بیش از دو هزار و 400 تومان مواجه است. بر این اساس مبلغی باقی نمی‌ماند تا برای پرداخت مابه‌التفاوت ریالی ارز مرجع و مبادله‌ای به واردکنندگان پرداخت شود. اگر همه ارز مرجع به نرخ دو هزار و 500 تومان تبدیل شود با توجه به کسری بودجه دولت منبعی برای پرداخت یارانه ریالی مابه‌التفاوت ارز مرجع و مبادله‌ای کالاهای اساسی باقی نخواهد ماند.

#8226& چشم‌انداز کلی بازار با ارز تک‌نرخ‌کردن چگونه می‌بینید؟

به‌طور طبیعی وقتی نرخ ارز مرجع بالا می‌رود مثلاً در افزایش نرخ تورم، گرانی و رشد بی‌رویه قیمت‌ها مؤثر خواهد بود و کاهش ارزش پول ملی را به همراه خواهد داشت. گرچه با توجه به هدر رفتن درآمدهای نفتی اکنون دولت چاره‌ای جز این موضوع ندارد. از سوی دیگر نرخ ارز در بازار آزاد بستگی به میزان تزریق ارز توسط دولت به اتاق مبادلات ارزی دارد و در صورتی که دولت نتواند ارز مورد نیاز مرکز مبادله ارزی را تأمین کند، شاهد افزایش بی‌رویه نرخ دلار در بازار خواهیم بود. در واقع همه این مشکلات به سیاست‌ها و تدبیرهای درست دولت بازمی‌گردد.